C 9024

ACADEMIA ROMANA IN VIITOR

In capitolele închinate istoricului şi activităţii Academiei Române am văzut care sunt realizările acestui Institut Naţional, precum şi spiritul în care ea a înţeles să-şi conducă întreaga sa viaţă dela începuturile ei până în prezent.

După studiul limbii şi în genere al disciplinelor filologice, cum era şi firesc, în trecut, ea a consacrat activitatea sa istoriei naţionale, organizând studii, publicaţii şi monumentala colecţionare de documente privitoare la istoria Românilor. Activitatea ei nu s-a mărginit numai aci, fiindcă, cu timpul, ea a întreprins şi cercetări ştiinţifice proprii, cum au fost bunăoară observaţiile meteorologice, explorarea arheologică a Dobrogei cu Histria şi cetăţile Ulmetum.

Dar, dela începutul tipăririi acelui "Etymologicum magnum Romaniae" azi Dicţionarul limbii române şi până la acea Arhivă de Folklor, întemeiată la Cluj, după răsboiu; dela puţinele lucrări editate de Academie în trecut, până la actualele colecţii de publicaţiuni pe care le trimite, în schimb, în toate părţile lumii; dela şcoalele primare şi practice instituite de ea în diferite părţi ale ţării şi până la realizarea celor două înalte institute cu

./.

cu renume european, care sunt Scolile de la Paris şi Roma, ce se datoresc exclusiv iniţiativei Academiei,- atât autoritatea acestei instituţiuni, cât şi sfera sa de acţiune au crescut considerabil.

Pe planul vechiu al înfăptuirilor, de sigur, Academia îşi va urma activitatea, acordând burse şi premii, tipărind lucrări de reală valoare sau ajutând, prin subvenţiuni, diferite cercetări de mare interes naţional. Fără îndoială, însă, dacă donatorii de până acum şi Statul însuşi au înţeles menirea înaltă a acestei instituţiuni,- realizările ei viitoare nu vor putea fi înfăptuite decât cu mari şi păgubitoare întârzieri, dacă atât publicul nostru intelectual cât şi Statul, nu vor continua să-i acorde aceiaşi solicitudine de până acum, ajutând, astfel, interesele superioare ale naţiunii şi făcând deci să crească prestigiul ei atât înlăuntrul hotarelor, cât şi în afara lor.

Căci rolul unei Academii actuale este de a face şi a organiza ea însăşi cercetări, în numele său, ca corp şi cu toate sforţările unite ale membrilor ei, şi nu numai prin sforţările izolate ale unora dintre ei; ea nu va provoca numai de departe cercetări şi imbolduri pentru a fi recompensate, ci va cârmui şi coordona ea însăşi grupe de lucrări, după o vedere de ansamblu către un scop comun.

Funcţia specifică a unei Academii şi care o deosebeşte de celelalte instituţii ştiinţifice constă tocmai în iniţiativa organizării creaţiei ştiinţifice colective. Aceasta este ceea ce face esenţa caracteristică a unei astfel de instituţiuni.

./.

Pe de altă parte, ca aşezământ naţional, ea împlinind o necesară şi profundă funcţie socială şi etică, este firesc ca -la anumite epoci- să se impună problema reînoirii ei, adică trebuinţa Academiei de a se acomoda la o nouă stare şi situaţie naţională. Fiindcă scopul final al Academiei nu este numai ştiinţa -care împinge în mod fatal spre specializare,- ci desvoltarea culturii naţionale, prin ştiinţă, artă, litere, perfecţionarea limbii, etc.-Acestea, oricât de mare ar fi valoarea lor intrinsecă, cât şi ca baze ale progresului şi civilizaţiunii, rolul lor în Academia Română trebue totuşi să rămână subordonat scopului ei superior, acela al desvoltării culturii naţionale.

Timpurile de azi, cu mersul rapid al evoluţiei pe care l-au adus, cer rezolvirea unor noui probleme, de care depinde soarta întregului nostru popor şi a Statului unitar pe care sperăm ca într-o zi să-l vedem format pe teritoriul său etnic. Rezolvirea lor cere, din partea tuturor instituţiunilor de cultură, o activitate încordată, în alt ritm şi cu alte metode decât cele întrebuinţate până acum. Astăzi chestiunea trezirii conştiinţei naţionale a devenit din nou actuală, căci Academia Română, care a pregătit-o la timpul cuvenit, într-un grad atât de mare încât, după răsboiul mondial, proclamându-se dreptul la viaţă al popoarelor, s-a putut închega unirea întregului popor român,- astăzi Academia noastră trebuie să lupte iarăş pentru realizarea acestei unităţi sfinte, urmând ca apoi să consolideze faptul îndeplinit.

Pentru aceasta Academia noastră este datoare să-şi fixeze un plan oarecum determinat şi având în vedere mai ales faptul că ea va trebui să organizeze singură o

cultură sistematică cât mai intensivă, cu scopuri determinate de nevoile actuale şi de interesele mari permanente ale ţării.

I.-Telurile superioare principale, către care nevoile evoluţiei noastre cer ca Academia Română să-şi îndrepte de acum înainte activitatea ei, sunt în esenţa lor următoarele:

1) Organizarea - pe tărâmul culturii şi al civilizaţiei - a luptei pentru recâştigarea şi împlinirea unităţii naţionale a întregului popor român.

2) Desvoltarea fizică, morală şi intelectuală a poporului nostru, pentru a-i spori prin cultură puterile sale trupeşti şi sufleteşti şi a-l face cât mai apt de a-şi apăra drepturile şi a-şi asigura propăşirea, cât şi de a-l pune în starea de a îndeplini îndatoririle sale de popor civilizat, în marea colaborare cu alte popoare, pentru propăşirea omenirii.

3) Desvoltarea, amenajarea şi civilizarea ţării -cu punerea în valoare a bogăţiilor şi frumuseţilor ei naturale - ca mediu de trai al poporului şi factor al fiinţei sale trupeşti şi sufleteşti şi ca bază pentru desfăşurarea întregii activităţi a muncii şi inteligenţii sale.

4) Desvoltarea culturii noastre naţionale în raport cu cultura celorlalte ţări şi consolidarea ei în aşa fel, pentru a se proiecta şi a se distinge în marea sferă a civilizaţiei europene şi mondiale.

II.-Probelemele fundamentale a căror rezolvire ştiinţifică şi practică trebue ca Academia s-o îndrumeze şi organizeze în vederea ajungerii ţelurilor ei, sunt următoarele:

./.

1) Organizarea şi îndrumarea cercetărilor asupra vieţii, firei şi concepţiei despre viaţă şi lume a poporului român şi asupra evoluţiei lor în raport cu a altor popoare şi măsurile ce trebuesc luate pentru a se putea dirija mersul evoluţiei poporului nostru în viitor pe calea indicată de firea şi aspiraţiunile sale.

2) Organizarea şi îndrumarea cercetărilor asupra mediului nostru social, cu evoluţiunea raporturilor stabilite între oameni, ca bază a alcătuirii sociale şi a perfecţionării ei în viitor, cât şi asupra măsurilor necesare pentru ca viaţa colectivă a poporului român să se desfăşoare în mod normal, prin armonia tuturor categoriilor sociale, asigurându-i mersul ascendent spre ţeluri determinate.

3) Organizarea şi îndrumarea cercetărilor asupra mediului natural în care îşi desfăşoară poporul român viaţa şi activitatea sa şi asupra mijloacelor perfecţionării acestui mediu, pentruca -pe baza unei perfecte cunoaşteri a naturii ţării, a posibilităţilor ei de viaţă şi de desvoltare a problemelor pe care le pune ea muncii şi inteligenţii acestui popor- să-i poată asigura, prin ştiinţă cu aplicările ei şi prin tehnică, maximul de prosperitate în viitor şi putinţa desfăşurării unei civilizaţii originale pe teritoriul său etnic, ca produs al genului său creator.

4) Organizarea desfăşurării unei activităţi ştiinţifice, în toate domeniile ei pure şi aplicate, şi a unei activităţi tehnice la înălţimea problemelor: de punere în valoare a bogăţiilor şi frumuseţilor naturale ale ţării şi de înzestrarea ei cu toate acele aparate, instituţii şi instalaţii, necesare prosperităţii şi înlesnirii vieţii publice şi private a locuitorilor ei.

./.

5) Organizarea desfăşurării unei activităţi artistice, în toate ramurile artei, poporale şi culte, pentru punerea în valoare a creaţiei artistice naţionale, scoţând în evidenţă caracteristica artistică a poporului nostru.

6) Indrumarea studierii tuturor mijloacelor necesare pentru apărarea naţională, în scopul garantării teritoriului, a muncii paşnice a populaţiunii şi a desvoltării normale a Statului.

7) Precizarea rolului pe care natura ţării, cu situaţia ei geografică şi cu aptitudinile populaţiei, îl dictează muncii poporului nostru de a-l îndeplini, în marea colaborare internaţională şi în economia mondială, cât şi îndrumarea realizării sale.

Acestea ar fi, în rezumat, ţelurile principale şi problemele fundamentale a căror rezolvire o dictează timpul de astăzi muncii şi inteligenţii poporului nostru şi a cărei îndrumare şi organizare trebue să constitue, de acum înainte, rostul Academiei Române.-

X
X X

Evoluţia nu se poate stăvili şi această realitate profundă Academia noastră a înţeles-o; de aceea ea se gândeşte la posibilităţile de coordonare a structurii şi activităţii sale cu progresul culturii şi al civilizaţiei universale.

Pe de altă parte trebuinţa de a se manifesta într'un fel nouile concepţii şi discipline, cere creiarea organelor necesare satisfacerii lor.

Imperioasele necesităţi culturale şi ştiinţifice de astăzi impun Academiei datoria de a-şi modifica organizarea

sa în viitor; şi aceasta cu atât mai mult cu cât Secţiile Academiei trebuesc să reprezinte o clasificare a ştiinţelor timpului, precum Academia, ca un corp unic, trebue să fie adăpostul atât al raţiunii ştiinţifice şi filosofice, cât şi al inspiraţiei artistice a vremii. Căci Academia este imaginea organică a eternului deziderat de sinteză a tuturor ştiinţelor într'un singur corp.

Ţinând seamă de aceste înalte comandamente şi mai ales de faptul că Secţiunile Academiei trebue să reprezinte o clasificare a ştiinţelor timpului, -în viitor- când Academia Română îşi va avea palatul său propriu, ea va trebui să se organizeze, creind încă două Secţiuni. Aşa dar această instituţiune va trebui să cuprindă cinci Secţiuni, întocmai cum le-a preconizat atât regretatul Ion Bianu, precum şi spiritul înalt şi clar văzător al D-lui Coleg Em. Racoviţă, care -în expunerea D-sale pentru reorganizarea Academiei Române- arăta că gruparea cea mai potrivită a desciplinelor pe Secţiuni ar fi următoarea :

I.-Secţia literară şi filologică, care ar cuprinde poeţi, prozatori, oratori, critici literari, filologi, elenişti, latinişti, tot soiul de linguişti, etc., înrt'un cuvânt tot ce se atinge în sensul mai larg al cuvintelor de filologie şi literatură.

II.-Secţia istorică şi arheologică, ar întruni istoricii, protoistoricii, preistoricii, arheologii, paleografii, numismaţii, etc. In această secţie vor putea

./.

fi aleşi şi acei ce se ocupă cu istoria literară, geografică, a ştiinţelor, etc.-

III.-Secţia ştiinţifică trebuie să menţie legătura între toate disciplinele ce sunt grupate sub numele de ştiinţe matematice, fizico-chimice şi naturale, adăogându-se în total sau în parte grupul geografiilor, antropologiilor şi etnologiilor fizice. Bine înţeles, secţia va cuprinde atât pe reprezentanţii ştiinţei pure, cât şi pe acei ai ştiinţei aplicate.

IV.-Secţia sociologică şi juridică, va reuni pe reprezentanţii diverselor discipline filosofice, economice, financiare, politice, juridice, etc., precum şi grupul geografiilor economice, comerciale şi sociale şi categoria antropologiilor şi etnologiilor sociologice.

Dată fiind marea desvoltare ce disicplinele sociologice sunt menite să iea în viitor, alcătuirea acestei secţii este neapărat necesară.

V.-Secţia artelor frumoase, cuprinzând: pictura, sculptura, desenul, gravura, arhitectura, arta dramatică, muzica, etc.-

Infiinţarea acestei secţii se impune cu atât mai mult, cu cât numărăm, astăzi, un număr însemnat de oameni de valoare în aceste specialităţi.

x

De sigur, această clasificare, înlăuntrul celor cinci secţii, va necesita anumite modificări şi reguli noui de urmat, în viitoarea activitate a Academiei Române. Această alcătuire, însă, este imperios necesară, având în vedere pe de o parte marea desvoltare a ştiinţelor, iar pe de altă

./.

parte problema desvoltării unei culturi naţionale armonice.

Increzătoare în progresul ştiinţelor, în necesitatea experienţelor, în utilitatea practică a rezultatelor ştiinţifice, cât şi în progresul artelor şi desvoltarea puterii de creaţie a poporului nostru, acest Institut Naţional nu poate uita nici o clipă problema valorii sale sociale, naţionale şi umanitare. De aceea, în vastul program de muncă ce se află la baza activităţii de mâine a Academiei Române, vor intra, de sigur, în primul rând, contribuţiile membrilor săi, apoi îndrumarea literaturii şi culturii artistice, precum şi misiuni arheologice, încurajarea cercetărilor ştiinţifice şi istorice, urmărindu-se în special normele pentru desvoltarea ştiinţelor în viitor, etc.- Numărul membrilor săi, potrivit acestei reorganizări, va trebui să se înmulţească, iar colaborarea tuturor membrilor, atât a celor activi cât şi a celor corespondenţi, va deveni astfel din ce în ce mai strânsă.-

x x x

Fiinţa Academiei Române interesează totdeodată nu numai ţara noastră, dar -după strălucita sa activitate de până acum, activitate care i-a dat posibilitatea să se impună cu o autoritate mereu crescândă înlăuntrul ţării,- creaţiunea şi existenţa ei trebuie să intereseze cele mai îndepărtate naţiuni ale globului.

Destinul ei este de a servi cultura generală, de a organiza relaţiunile dintre diferitele ştiinţe şi de a da posibilitate unei desvoltări intelectuale cât mai superioare, pentruca -prin relaţiunile sale internaţionale- să

./.

ţină în curent întreaga noastră viaţă spirituală cu cele mai noui descoperiri şi concepţii, punând în acord evoluţia naţională cu cea mondială.- Pe de altă parte multiplicitatea problemelor, diversitatea condiţiilor de cercetare, realizarea diferitelor probleme spirituale, pluralitatea relaţiunilor interne şi externe, precum şi influenţa pe care trebue s'o exercite atât în ţară cât şi în străinătate, fac dintr'o Academie creerul fiinţei unui Stat.

De aceste condiţiuni complexe de existenţă şi de funcţiune Academia Română a căutat şi va căuta şi de acum înainte să ţină seamă şi verificarea lor s'a dovedit şi se va dovedi în tot ceea ce a realizat şi va izbuti şi de aci înainte să realizeze acest Institut Naţional al României. Fiindcă, Academia Română împlineşte funcţiunea specifică de reprezentantă permanentă a intereselor şi aspiraţiilor înalte ştiinţifice şi artistice ale Naţiunii.

Mai cu seamă în această epocă de mari prefaceri politice şi sociale, în care ţara noastră a avut de suferit, Academia Română -în înalta ei misiune- trebuie să aspire la promovarea producţiunii noastre spirituale, încadrând-o în rândul valorilor universale şi prin aceasta întărind gloria culturii noastre naţionale.-